

Ikääntyvän väestön ja omaishoitajien hyvinvointi kuntien tehtävänä

Terveysten edistämisen määrärahashaun info: läkkäiden ja
omaishoitajien hyvinvoinnin tukeminen 2026,

5.5.2025

Sami Niemi, @namisiemi

Kuntien rooli asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäjinä

- Kunnalla lakisääteinen vastuu asukkaidensa hyvinvoinnista ja terveyden edistämisestä omalla toimialallaan
- Erityisesti ikäihmisten ja osin omaishoitajien näkökulmasta kunnan rooli muuttunut hyvinvointialueuudistuksen myötä palveluiden järjestämisestä hyvinvoinnin edellytysten luomiseen
- Kunta antaa edellytykset hyvälle asuinympäristölle ja tuottaa hyvinvointia tukevia palveluita
- Yhteistyö hyvinvointialueiden, järjestöjen ja muiden palveluntuottajien kanssa oleellista
- Puheena olevat kohderyhmät toimintakyvyltään ja taustaltaan moninaisia, mikä huomioitava toiminnassa

Laaja-alainen hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuntien toiminnassa

Ikäihmiset kuntien hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisessä

- Palvelut olleet aikanaan vahvasti sote-sektorilla -> vanhuspalveluiden siirto hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta
- Ikäihmiset edelleen kunnan asukkaita/veronmaksajia
- Iso osa myös varsin toimintakykyisiä kuntalaisia
- Kuntien uusi rooli vielä muotoutumatta
- Painotukset vapaa-ajan (kulttuuri, liikunta, kirjasto, elinikäinen oppiminen) ja teknisen toimen palveluissa (elinympäristö, liikenneratkaisut, turvallisuus)
- Yhteisöllisyyden rooli (osallisuus, järjestöt, kerhotoiminta, vapaaehtoistyö, vaikuttamistoimielimet, ...)

Kuntien roolit ikäihmisten hyvinvoinnissa ja terveydessä

- Ennaltaehkäisyyn rooli
- Kunnan palveluiden järjestämisen rooli
- Yhteisöllisyyden ja osallisuuden rooli
- Edunvalvonnan rooli
- Toimivan elinympäristön mahdollistajan rooli
- Asuntopolitiikan rooli
- Turvallisuuden edistämisen rooli
- Koordinointirooli eri toimijoiden välillä
- Yhteistyörooli muihin toimijoihin (hva, järjestöt, yritykset, seurakunnat, ...)
- Paikallisen kulttuuriperinnön vaalimisen rooli

Ikäihmiset yhdyspintatyön näkökulmasta

- Jaettu vastuu hyvinvoinnista kuntien ja hyvinvointialueiden välillä
- Kolmannen sektorin yms. rooli keskeinen
- Vastuunjako toimijoiden välillä sovittava
- Talouden ja tasapuolisten palveluiden tarjoamisen haasteet yhteistyön tekemisessä
- Järjestöavustusten vastuut ja käytännöt alueellisesti vaihtelevia
- Ikäihmisten päivätoiminta ja sen järjestäminen aiheuttanut keskustelua
- Tiedolla johtamisen näkökulma
- Selkeitä yhdyspintoja mm. kaatumisen ehkäisy, elintapaohjaus, turvallisuus, EPT
- Hyte-kerroin win-win ikäihmisten näkökulmasta

Omaishoitajien näkökulma kunnan palveluissa

- Omaishoitajien osalta kohderyhmä moninainen
 - Ikä
 - Asuminen
 - Oma perhe ja tukiverkostot
 - Työelämän haasteet
 - Verkostot ja tuki
 - Palveluiden käyttö
- Mielekkään toiminnan järjestäminen keskiössä
- Yhteistoiminta hyvinvointialueen kanssa
- Kunnan omien työntekijöiden tilanteiden tunnistaminen ja mahdollisuuksien luomisen kulttuuri

Sami Niemi
Erityisasiantuntija
Suomen Kuntaliitto ry
p. 050 589 9187
sami.niemi@kuntaliitto.fi
[@namisiemi](#)

www.kuntaliitto.fi
www.kommunforbundet.fi